YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

7 päivänä joulukuuta 2000 *

Asiassa C-69/99,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellinen pääneuvonantaja R. Wainwright, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, asiamiehenään Treasury Solicitor's Departmentin virkamies M. Ewing, avustajanaan D. Wyatt, QC, prosessiosoite Luxemburgissa Yhdistyneen kuningaskunnan suurlähetystö, 14 boulevard Roosevelt,

vastaajana,

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ei ole noudattanut EY:n perus-

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

tamissopimuksen ja vesien suojelemisesta maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta 12 päivänä joulukuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/676/ETY (EYVL L 375, s. 1) 3 artiklan 1 ja 2 kohdan sekä 5 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut kaikkia kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämiä säännöksiä,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. Gulmann sekä tuomarit J.-P. Puissochet ja F. Macken (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: P. Léger,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 13.7.2000 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan (josta on tullut EY 226 artikla) nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 26.2.1999 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ei ole noudattanut EY:n perustamissopimuksen ja vesien suojelemisesta maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta 12 päivänä joulukuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/676/ETY (EYVL L 375, s. 1; jäljempänä direktiivi) 3 artiklan 1 ja 2 kohdan sekä 5 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut kaikkia kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämiä säännöksiä.

2 Direktiivin 1 artiklan mukaan direktiivin tarkoituksena on maatalouslähteistä peräisin olevien nitraattien suoraan tai välillisesti aiheuttaman vesien pilaantumisen vähentäminen ja tällaisen pilaantumisen estäminen vastaisuudessa.

3 Direktiivin 2 artiklan j kohdan mukaan "pilaantumisella" tarkoitetaan "sellaista maatalouslähteistä peräisin olevien typpiyhdisteiden päästämistä suoraan tai epäsuorasti vesiympäristöön, jonka seuraukset aiheuttavat vaaraa ihmisten terveydelle, haittaa eläville luonnonvaroille ja vesiekosysteemeille, vahinkoa virkistyskäytölle, tai haittaavat muita veden oikeutettuja käyttöjä".

4 Direktiivin 3 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltioiden on määriteltävä pilaantuneet vedet ja sellaiset vedet, jotka voivat pilaantua, jos 5 artiklassa säädettyjä toimenpiteitä ei toteuteta, liitteessä I vahvistettujen perusteiden mukaan.

2. Jäsenvaltioiden on kahden vuoden kuluessa tämän direktiivin tiedoksi antamisesta määriteltävä pilaantumisalttiiksi vyöhykkeiksi kaikki alueensa tunnetut maa-alueet, joilta vesi valuu 1 kohdan mukaisesti määriteltyihin vesiin, ja jotka aiheuttavat pilaantumista. Niiden on ilmoitettava tästä ensimmäisestä määrittelystä komissiolle kuuden kuukauden kuluessa."

5 Direktiivin 5 artiklan 1 kohdan mukaan "jäsenvaltioiden on 1 artiklassa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi laadittava toimintaohjelmia määriteltyjä pilaantumisalttiita vyöhykkeitä varten kahden vuoden kuluessa 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta ensimmäisestä määrittelystä tai yhden vuoden kuluessa kustakin 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitetusta myöhemmästä määrittelystä".

6 Direktiivin 12 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on saatettava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan kahden vuoden kuluessa direktiivin tiedoksiantamisesta.

7 Mainitun 12 artiklan 1 kohdan alaviitteestä ilmenee, että direktiivi annettiin tiedoksi jäsenvaltioille 19.12.1991.

8 Direktiivin liitteessä I olevan A kohdan 1 ja 2 kohdan mukaan direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut vedet määritellään muun muassa niiden perusteiden mukaan, jotka koskevat sitä, onko erityisesti juomaveden valmistukseen käytettyjen tai tarkoitettujen makeiden pintavesien nitraattipitoisuus suurempi — tai onko vaara, että se on suurempi — kuin jäsenvaltioissa juomaveden valmistamiseen tarkoitetun pintaveden laatuvaatimuksista 16 päivänä kesäkuuta 1975 annetussa neuvoston direktiivissä 75/440/ETY (EYVL L 194, s. 26) säädetään, jos ensin mainitun direktiivin 5 artiklassa tarkoitettuja toimenpiteitä ei toteuteta, ja sisältävätkö pohjavedet — tai onko vaara, että ne sisältävät — yli 50 mg/l nitraatteja, jos 5 artiklassa tarkoitettuja toimenpiteitä ei toteuteta.

9 Saatuaan tiedon Yhdistyneen kuningaskunnan direktiivin nojalla toteuttamista toimenpiteistä komissio antoi tälle 21.10.1996 virallisen huomautuksen, jossa se pyysi lisäselvitystä direktiivin 3 artiklan 1—4 kohdan, 4 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 5 artiklan 4 kohdan b alakohdan täytäntöönpanosta Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

10 Yhdistyneen kuningaskunnan toteuttamia toimia koskeneen kirjeenvaihdon seurauksena komissio antoi saamiinsa vastauksiin tyytymättömänä kyseiselle jäsenvaltiolle 9.6.1998 perustellun lausunnon, jossa se totesi tämän laiminlyöneen direktiivin 3 artiklan 1 ja 2 kohdan sekä 5 artiklan noudattamisen ja kehotti tätä ryhtymään perustellun lausunnon edellyttämiin toimenpiteisiin kahden kuukauden kuluessa lausunnon tiedoksisaannista.

11 Yhdistynyt kuningaskunta myönsi vastauksissaan, jotka se lähetti kirjeissään 14.10., 23.11. ja 7.12.1998 sekä 11.1.1999, että komission moitteet olivat perusteltuja ja että se oli ryhtynyt toimiin kansallisen lainsäädännön saattamiseksi sopusointuun direktiivin kanssa.

12 Tällöin komissio nosti esillä olevan kanteen.

13 Komissio väittää ensinnäkin, ettei Yhdistynyt kuningaskunta ole noudattanut direktiivin 3 artiklan 1 kohdasta johtuvia velvoitteitaan. Tämä väite jakautuu kahteen osaan.

14 Ensiksikin komissio toteaa, että Yhdistyneessä kuningaskunnassa on määritetty direktiivin 3 artiklan 1 kohdan edellyttämällä tavalla ainoastaan juomaveden valmistukseen tarkoitetut pintavedet, vaikka direktiivin mukaan on määritettävä myös makeat pintavedet, joita ei käytetä tai joita ei ole tarkoitettu juomaveden valmistukseen ja joiden nitraattipitoisuus on tai on vaarassa olla liian suuri.

15 Komissio päättelee tästä, että Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen omaksuma määritelmä direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuille pintavesille ei ota huomioon direktiivissä ja erityisesti sen liitteessä I olevan A kohdan 1 ja 2 kohdassa ilmaistuja edellytyksiä ja kriteereitä.

16 Toiseksi komissio huomauttaa, että vain ihmisten juomavedeksi tarkoitetut pohjavedet on määritetty 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti, vaikka direktiivin mukaan on määritettävä kaikki pohjavedet, jotka sisältävät tai ovat vaarassa sisältää yli 50 mg/l nitraatteja.

17 Komissio päättelee niin ikään, että Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus ei ole noudattanut direktiivin 3 artiklan 1 kohdasta johtuvia velvoitteitaan, koska sen pohjavesien määrityksessä ei oteta huomioon kaikkia tällaisia vesiä siten kuin direktiivin liitteessä I olevan A kohdan 2 kohdassa edellytetään.

18 Komissio kohdistaa lisäksi Yhdistyneen kuningaskunnan hallitukseen moitteita sen vuoksi, että tämä on laiminlyönyt direktiivin 3 artiklan 2 kohdasta johtuvia velvoitteitaan, kun se ei ole kyseisen säännöksen mukaisesti määrittänyt pilaantumisalttiita vyöhykkeitä Pohjois-Irlannissa. Komissio huomauttaa, että 18.12.1997 mennessä yhtäkään pilaantumisaltista vyöhykettä ei ole osoitettu tuon alueen osalta, vaikka ainakin yhden vyöhykkeen on direktiivin 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti määritetty käsittävän pilaantuneita vesiä tai sellaisia vesiä, jotka voivat pilaantua. Tämä luettelo olisi pitänyt laatia viimeistään 20.12.1995. Komissio toteaa lisäksi, että vaikka 11.1.1999 Pohjois-Irlannin osalta oli määritettynä kolme vyöhykettä, tällainen määritys, kuten koko Yhdistyneen kuningaskunnan aluetta koskeva määritys, perustuu näiden vesien virheelliseen, ensimmäisen väitteen yhteydessä ilmaistun kaltaiseen määrittämiseen, jolloin siihen väistämättä sisältyy vaara, että direktiivin 3 artiklan 2 kohdan mukaiset pilaantumisalttiit vyöhykkeet on määritetty virheellisesti.

19 Komissio toteaa vielä lopuksi, että Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus ei ollut 31.1.1997 mennessä vahvistanut toimintaohjelmia direktiivin 3 artiklan mukaisesti määriteltyjä pilaantumisalttiita vyöhykkeitä varten, mikä oli direktiivin 5 artiklan vastaista. Tämä velvoite olisi pitänyt täyttää neljän vuoden kuluessa direktiivin tiedoksiantamisesta eli viimeistään 20.12.1995.

20 Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus myöntää, että tässä tapauksessa komission väitteet ovat perusteltuja ja että yhteisöjen tuomioistuimen on syytä ne hyväksyä. Se kuitenkin korostaa alun perin omaksuneensa toisenlaisen tulkinnan direktiivin soveltamisalasta direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen "pilaantuneiden vesien" osalta, ja että direktiivin täytäntöönpano kansallisessa oikeudessa perustui tähän tulkintaan. Hallitus vetoaa myös täytäntöönpanotoimiin, joita se on suorittanut tai joihin se on ryhtynyt direktiivin velvoitteiden noudattamiseksi.

21 EY:n perustamissopimuksen 189 artiklan kolmannen kohdan (josta on tullut EY 249 artiklan kolmas kohta) mukaan direktiivi velvoittaa saavutettavaan

tulokseen nähden jokaista jäsenvaltiota, jolle se on osoitettu. Tämä velvoite sisältää sen, että direktiivissä asetettua määräaikaa on noudatettava (ks. asia 10/76, komissio v. Italia, tuomio 22.9.1976, Kok. 1976, s. 1359, 12 kohta).

22 Lisäksi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan arvioitaessa sitä, onko jäsenvaltio jättänyt noudattamatta jäsenyysvelvoitteensa, otetaan huomioon jäsenvaltion tilanne sellaisena kuin se on perustellussa lausunnossa asetetun määräajan päättyessä, eikä yhteisöjen tuomioistuin voi ottaa huomioon tämän jälkeen tapahtuneita muutoksia (ks. C-364/97, komissio v. Irlanti, tuomio 27.10.1998, Kok. 1998, s. I-6593, 8 kohta).

23 Tässä tapauksessa direktiivin 3 artiklan 1 ja 2 kohdan sekä 5 artiklan sanamuodosta yhdessä direktiivin liitteessä I olevan A kohdan 1 ja 2 kohdan kanssa ilmenee, että jäsenvaltioiden on täytettävä seuraavat velvoitteet:

— niiden on määritettävä pilaantuneiksi vesiksi ja sellaisiksi vesiksi, jotka voivat pilaantua, jos 5 artiklassa säädettyjä toimenpiteitä ei toteuteta, paitsi ihmisten juomavedeksi tarkoitetut vedet, myös kaikki makeat pintavedet ja pohjavedet, jotka sisältävät tai ovat vaarassa sisältää yli 50 mg/l nitraatteja (3 artiklan 1 kohta),

— niiden on määriteltävä viimeistään 20.12.1993 pilaantumisalttiiksi vyöhykkeiksi kaikki alueensa tunnetut maa-alueet, joilta vesi valuu tällä tavoin 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti pilaantuneiksi määriteltyihin vesiin (3 artiklan 2 kohta), ja

— niiden on laadittava viimeistään 20.12.1995 toimintaohjelmia, joiden tarkoituksena on vähentää nitraattien aiheuttamaa vesien pilaantumista ja

parantaa vesien laatua direktiivin 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti määritetyillä pilaantumisalttiilla vyöhykkeillä tai korjata nämä ongelmat (5 artikla).

24 Oikeudenkäyntiasiakirjoista ilmenee, ettei Yhdistynyt kuningaskunta ole perustellussa lausunnossa asetetussa määräajassa noudattanut velvoitteita, minkä se itsekin myöntää.

25 Näin ollen komission kannetta on pidettävä perusteltuna.

26 Tämän vuoksi on todettava, että Yhdistynyt kuningaskunta ei ole noudattanut direktiivin 3 artiklan 1 ja 2 kohdan sekä 5 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut kaikkia kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä.

Oikeudenkäyntikulut

27 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista ja Yhdistynyt kuningaskunta on hävinnyt asian, viimeksi mainittu on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta ei ole noudattanut vesien suojelemisesta maataloudesta peräisin olevien nitraattien aiheuttamalta pilaantumiselta 12 päivänä joulukuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/676/ETY 3 artiklan 1 ja 2 kohdan sekä 5 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole antanut kaikkia kyseisen direktiivin noudattamisen edellyttämiä lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä.**

2) **Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Gulmann Puissochet Macken

Julistettiin Luxemburgissa 7 päivänä joulukuuta 2000.

R. Grass C. Gulmann

kirjaaja kolmannen jaoston puheenjohtaja